



Satiksmes ministrija

Ostu pārvaldības modeļa maiņa

Satiksmes ministrija
2020.gada 15.jūlija redakcija



Satiksmes ministrija

Valdības deklarācijā paredzētais uzdevums

Latvijas lielo ostu darbībā tiks piemēroti Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (turpmāk – OECD) valsts kapitālsabiedrību pārvaldības principi, tiks palielināta valsts ietekme lēmumu pieņemšanā, tiks nodrošināta efektīvāka resursu izmantošana, tiks izvērtēts un reformēts lielo ostu pārvaldības modelis, kā prioritāro risinājumu paredzot to **pārveidošanu par valsts kapitālsabiedrībām.**



Satiksmes ministrija

Līdz šim paveiktais:

Izmaiņas normatīvajā regulējumā

- Līdz ar jaunās valdības izveidi iecelti jauni valsts pusi pārstāvoši valdes locekļi;
- Grozīti MK noteikumi un atlīdzība valdes locekļiem pielīdzināta valsts kapitālsabiedrību padomju locekļu atlīdzībai;
- Grozīti ostu nolikumi, kuros iestrādātas vairākas normas attiecībā uz informācijas pieejamību, atklātību, vienlīdzīgu attieksmi, termiņu noteikšanu valdes locekļiem uc.;
- Grozīts likums par ostām un no Ventspils un Rīgas brīvostu valdēm izslēgti pašvaldību pārstāvji;
- Izveidota valsts a/s «Ventas osta».



Satiksmes ministrija

Uzdevums

Likuma par ostām pārejas noteikumos minētais uzdevums:

*Ministru kabinets izvērtē Latvijas ostu pārvaldības modeļa atbilstību starptautiskajiem labas pārvaldības principiem un **līdz 2020. gada 1. jūlijam** iesniedz Saeimai likumprojektu par Latvijas ostu pārvaldības modeļa maiņu.*



Satiksmes ministrija

Līdz šim paveiktais:

Ostu pārvaldības modeļa sagatavošana

- Konceptuāls MK lēmums – 11.12.2019
- ZAB Kronbergs Čukste LEVIN atzinums par ostu pārvaldības modeļa maiņu – 23.03.2020
- Koalīcijas partiju Attīstības komiteja – 15.04.2020, 24.04.2020, 08.05.2020
- Atsevišķas sarunas ar Liepājas pārstāvjiem – maijs 2020
- Koalīcijas partiju sadarbības sanāksme – 08.06.2020
- Sagatavoti grozījumi likumā par ostām un Liepājas SEZ likumā
- Likumprojekti izsludināti sabiedriskajai apspriešanai – 30.06.2020
- **Likumprojektu apspriešana Latvijas ostu, tranzīta un loģistikas padomē – 15.07.2020**



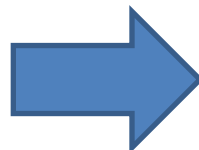
Satiksmes ministrija

Lielo ostu pārvaldības modeļa maiņa

2002.gads – 2012.gads – 2020.gads

ATVASINĀTA PUBLISKA PERSONA
darbojas valsts pārvaldes jomā

- **NEPLP**
- **Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija**
- **FKTK**
- **Plānošanas reģioni**
- **Pašvaldības**



UZNĒMUMS – KAPITĀLSABIEDRĪBA
darbojas komercdarbības jomā

**Valsts stratēģiskā
infrastruktūra**

- **Lidosta «Rīga»**
- **Latvijas dzelzceļš**
- **Augstsprieguma tīkli**
- **Sadales tīkli**
- **Latvijas valsts ceļi**
- **LVRTC – optiskie kabeļi**
- **Conexus Baltic Grid**
– gāzes vadi



Satiksmes ministrija

Lielo ostu pārvaldības modeļa mērķi

- **Ieviest** ostu pārvaldībā kapitālsabiedrību pārvaldības struktūru un principus atbilstoši Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumam, tādejādi veidojot starptautiski saprotamu darbības regulējumu un stiprinot Latvijas kā kravu pārvadājumu valsts konkurētspēju;
- **Nodrošināt** atklātas valdes un padomes locekļu atlases procedūras, iegūstot profesionālu, ne politisku/ierēdniecisku valdi un padomi;
- Veicināt lielo ostu labāku sadarbību un efektīvāku saimniekošanu;
- Uzlabot lielo ostu darbības koordināciju Latvijā un ārzemēs;
- Saglabāt esošo nodokļu/maksājumu režīmu;
- Saglabāt pašvaldību un valsts sadarbību, veidojot to uz savstarpējas ieinteresētības pamata.



Pamatprincipi (1)

- Atzīstam, ka 'atvasināta publiska persona' ir novecojusi forma ostu pārvaldībā, kas rada neskaidrības starptautiskā sadarbībā un ar kreditoriem; vairākums Eiropas ostu pārvaldītāju ir uzņēmumi;
- Katra osta veidojama kā atsevišķa kapitālsabiedrība, katrā no tām valstij jābūt noteicošai lomai, tomēr arī pašvaldībām tiks piedāvāta iespēja piedalīties kapitālsabiedrību dibināšanā;
- Svarīgs ir princips, lai valstij būtu noteicošā loma lēmumu pieņemšanā un to nevarētu bloķēt otra puse;
- Kapitālsabiedrība tiek veidota uz brīvostas pārvaldes aktīvu bāzes; valsts un pašvaldību īpašumi paliek valdījumā



Pamatprincipi (2)

- Ostām no to darbības būtu jāspēj gūt pietiekamus ieņēmumus darbības nodrošināšanai un attīstībai, ostām jābūt pelnošām;
- Koordinācija starp ostām ir ļoti nozīmīga, plānojot to attīstību un stiprinot to starptautisko konkurētspēju;
- Reģionālās attīstības aspekts, pievienotās vērtības pakalpojumu sekmēšana un industrializācijas turpmāka attīstība saglabājas kā viena no svarīgākajām prioritātēm;
- Brīvostu un SEZ statusa un nodokļu režīms saglabājas ostā licencētajām kapitālsabiedrībām;
- Funkciju apjoms pamatā saglabājas tāds, kā līdz šim;
- Sarunām ar pašvaldībām tiek saglabāta iespēja turpināt 10% no ostu maksām novirzīt pašvaldībām to infrastruktūras uzturēšanai saistībā ar ostas darbību;
- Kapitālsabiedrības nav privatizējamas



Satiksmes ministrija

Pamatprincipi (3)

- Kapitālsabiedrību pārvaldībā svarīga četru nozaru ministriju (Satiksmes ministrija, Ekonomikas ministrija, Finanšu ministrija, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija) līdzdalība, kuras kopīgi piedalītos stratēģisku lēmumu pieņemšanā. Satiksmes ministrijai kā nozares ministrijai var būt lielāks svars atsevišķos gadījumos.
- Liepājā saglabājas iespēja SEZ pārvaldē iesaistīt tajā strādājošo uzņēmumu pārstāvjus.



Satiksmes ministrija

Turpmākā rīcība

- Grozījumus likumos izskata Latvijas ostu, tranzīta un loģistikas padomē;
- Grozījumus likumos izskata Ministru kabinets un virza uz Saeimu;
- Saeimā izskatīšana trīs lasījumos, atbildīgā Tautsaimniecības komisija – līdz 2020.gada decembrim (optimistiski)
- Paralēli MK un Saeimai:
 - Sarunas ar pašvaldībām;
 - Sarunas valdības ietvarā par valsts iespējām uzņemt saistības un ietekmi uz fiskālo telpu;
 - Sarunas ar Eiropas Komisiju par valsts atbalstu;
 - Sarunas ar kreditoriem;
 - Līdzdalības izvērtēšana;
- Pēc likumu pieņemšanas: 6-9 mēneši ieguldāmā īpašuma novērtēšana un kapitālsabiedrību dibināšana – orientējoši 2021.gada otrā puse

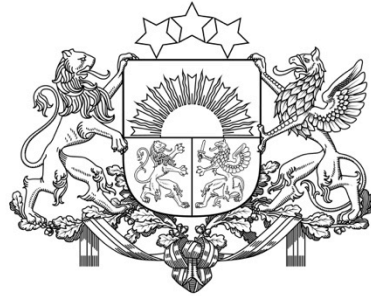


Grozījumi likumā par ostām

8. Nodaļa par papildu nosacījumiem mazajām ostām

Papildināt 26.pantu:

- Pilsētas vai novada dome izveido pašvaldības iestādi vai pašvaldības kapitālsabiedrību, kura nodrošina ostas pārvaldes funkciju īstenošanu pašvaldības teritorijā esošajā mazajā ostā;
- Mazās ostas pārvaldes struktūru, ostas valdes un ostas pārvaldnieka tiesības un pienākumus nosaka ostas pārvaldes nolikums, ko apstiprina attiecīgā pašvaldība saskaņā ar Ministru kabineta apstiprinātu paraugnolikumu;
- Mazās ostas pārvaldes sastāvā ir ostas valde, kas ir augstākā lēmējinstītūcija, un tai pakļauts izpildaparāts, kuru vada ostas pārvaldnieks;



Satiksmes ministrija

Komercializācija
Koordinācija
Kooperācija
Konkurētspēja

Paldies!